

OBSAH

Předmluva	9
Úvod (Ing. Bedřich Rotrekl)	11
1. Úprava smáčivosti povrchu plastických hmot (Ing. Bedřich Rotrekl)	13
1.1 Podstata úpravy smáčivosti	13
1.2 Odmašťování povrchu plastických hmot	26
1.2.1 Podstata odmašťování	26
1.2.2 Použití organických látek k odmašťování	27
1.2.3 Použití anorganických látek k odmašťování	28
1.2.4 Použití speciálních prostředků k odmašťování	32
1.3 Hydrofilace povrchu plastických hmot	34
1.3.1 Podstata hydrofilace povrchu	34
1.3.2 Způsoby hydrofilace povrchu	36
1.4 Hydrofobace povrchu plastických hmot	37
1.4.1 Podstata hydrofobace povrchu	37
1.4.2 Hydrofobace zásahem do struktury nebo složení plastické hmoty	40
1.4.3 Hydrofobace přísadou měnící složení směsi	40
1.4.4 Hydrofobace úpravou povrchu předmětů	41
1.5. Zkušební metody	44
Literatura	45
2. Leptání povrchu plastických hmot (Ing. Bedřich Rotrekl)	47
2.1 Podstata leptání povrchu	47
2.2 Leptání organickými látkami	50
2.3 Leptání anorganickými látkami	52
2.4 Praktické uplatnění leptání	53
Literatura	57
3. Mechanické zdrsňování povrchu plastických hmot (Ing. Bedřich Rotrekl)	58
3.1 Účel a podstata mechanického zdrsňování povrchu	58
3.2 Způsoby mechanického zdrsňování povrchu	61
Literatura	64
4. Povrchová úprava plastických hmot nátěrovými hmotami (Ing. Jiří Staněk, CSc.)	65
4.1 Účel nátěrů na plastických hmotách	65
4.2 Složení nátěrových hmot	65
4.3 Vlastnosti nátěrů	67
4.3.1 Barva nátěrů	67
4.3.2 Lesk nátěrů	69

4.3.3 Kryvost nátěrů	69
4.3.4 Výběr rozpouštědel	70
4.3.5 Adheze nátěrů k plastické hmotě	72
4.4 Nejdůležitější normované zkoušky nátěrových hmot	73
4.5 Úprava povrchu předmětů z plastických hmot před nanesením nátěru	74
4.5.1 Odstranění vnitřního pnutí temperováním výrobků	74
4.5.2 Krátkodobý ožeh plamenem	75
4.5.3 Úprava v elektrickém poli	75
4.5.4 Úprava nabotněním rozpouštědly	77
4.5.5 Úprava chemickými činidly	78
4.6 Způsoby nanášení nátěrových hmot	79
4.6.1 Nanášení stříkáním	80
4.6.2 Nanášení štětcem	80
4.6.3 Nanášení máčením	81
4.6.4 Nanášení navalováním	82
4.6.5 Nanášení stíráním	82
4.7. Způsoby zasychání, sušení a vypalování nátěrů	82
4.8 Skladování nátěrových hmot	84
4.9 Úpravy různých typů plastických hmot	84
4.9.1 Úprava polyolefinů	84
4.9.2 Úprava polystyrenu	88
4.9.3 Úprava polyvinylchloridu	89
4.9.4 Úprava vrstvených hmot (laminátů)	91
4.9.5 Úprava dalších typů plastických hmot	94
Literatura	95

5. Potiskování plastických hmot (Ing. Dr. Karel Hudeček) . . . . .

5.1 Základní rozdělení plastických hmot a tiskových barev	98
5.2 Tiskové techniky	99
5.2.1 Tisk z výšky	99
5.2.2 Ofsetový tisk	100
5.2.3 Hlubitisk	100
5.2.4 Sítotisk	101
5.2.5 Nepřímé způsoby přenosu	101
5.3 Suroviny	102
5.3.1 Pigmenty a rozpustná barviva	102
5.3.2 Filmtvorné látky	107
5.3.3 Rozpouštědla	109
5.3.4 Pomocné látky	110
5.4 Formulace tiskových barev	110
5.4.1 Barvy pro knihtisk a ofset	110
5.4.2 Barvy hlubitiskové a flexografické	111
5.4.3 Barvy sítotiskové	113
5.4.4 Barvy na polyetylén	113
5.4.5 Barvy na polyvinylchlorid	114
5.4.6 Barvy na celofán	115

5.4.7 Barvy na ostatní plastické hmoty	115
5.5. Schnutí tiskových barev	116
5.5.1 Schnutí zapíjením	116
5.5.2 Schnutí oxidací a polymerací	116
5.5.3 Schnutí odpařováním	117
5.5.4 Vliv potiskovaných materiálů na schnutí barev	117
5.6 Přenos barvy	119
5.7 Zkoušení barev	123
5.7.1 Reologické vlastnosti	125
5.7.2 Stanovení lepivosti	127
5.7.3 Stanovení přenosu barvy	127
5.7.4 Stanovení odolnosti proti oděru	128
Literatura	129

6. Antistatická úprava povrchu plastických hmot (Ing. Jaroslav Komárek) . . . . .

6.1 Podstata a vznik elektrostatického náboje	133
6.2 Činitelé ovlivňující velikost a pola- ritu elektrostatického náboje	135
6.2.1 Druh materiálu	135
6.2.2 Velikost a vzdálenost dotýkajících se povrchů	136
6.2.3 Povrchová drsnost styčných ploch	136
6.2.4 Rychlost vzájemného oddělování povrchů	137
6.2.5 Tření	138
6.2.6 Povrchové nečistoty	138
6.2.7 Teplota a relativní vlhkost vzduchu	138
6.3 Antistatické přípravky	139
6.3.1 Princip působení antistatických pří- pravků	139
6.3.2 Zásady pro výběr antistatických pří- pravků	140
6.3.2.1 Povrchové úpravy	140
6.3.2.2 Příměs antistatických přípravků do plastických hmot	142
6.3.3 Přehled antistatických přípravků	153
6.3.3.1 Anorganické soli	153
6.3.3.2 Organokřemičité sloučeniny	154
6.3.3.3 Sulfonované organické sloučeniny	154
6.3.3.4 Hydroxysloučeniny a jejich deri- váty	155
6.3.3.5 Organické kyseliny a jejich deri- váty (s výjimkou esterů)	157
6.3.3.6 Organické sloučeniny s obsahem dusíku	158
6.4 Hodnocení kvality antistatické úpra- vy plastických hmot	161
6.4.1 Empirické metody	161
6.4.2 Měření povrchového izolačního odporu	162

6.4.3 Měření rychlosti nabíjení a vybíjení těles	163
6.4.4 Měření absolutní velikosti elektrostatického náboje.	165
Literatura	167
7. Zkušenosti s galvanickým pokovováním plastických hmot (Ing. Bedřich Rotrekl)	174
7.1 Vývoj technologie galvanického pokovování	174
7.2 Plastické hmoty pro galvanické pokovování	179
7.2.1 Výběr plastické hmoty	179
7.2.2 Technologie tvarování a tvar předmětu	184
7.3 Otázky chemické úpravy povrchu plastické hmoty	192
7.3.1 Leptací lázeň	192
7.3.2 Chemická redukce mědi	197
7.3.3 Chemická redukce niklu	201
7.4 Všeobecné zásady galvanického pokovování	206
7.4.1 Vanový způsob a hromadné pokovování	206
7.4.2 Upevnění předmětů do držáků	213
7.4.3 Vliv čistoty a technologické kázně na výsledek	216
7.4.4 Bezpečnost práce a ochrana zdraví pracovníků	216
7.4.5 Problémy likvidace lázní a odpadních vod	222
7.5 Kontrolní a zkušební metody	225
7.5.1 Kontrola lázní, závady a jejich odstraňování	225
7.5.2 Zkušební metody	226
7.6 Zásady výpočtu výrobní kapacity zařízení	233
7.7 Ekonomie technologického procesu	236
7.8 Vlastnosti galvanicky pokovených plastických hmot a jejich uplatnění	236
Literatura	239
Rejstřík	243